

Sygn. akt II CSKP 1238/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska (przewodniczący)

SSN Maciej Kowalski (sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 31 maja 2023 r. w Warszawie,
skargi kasacyjnej M. S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 28 sierpnia 2020 r., I AGa 104/20,
w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko A. K.
o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok w punktach 1 i 3 i sprawę w tym
zakresie przekazuje Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do
ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Opolu utrzymał w mocy
nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Opolu z 7 stycznia 2019 r., którym nakazano

pozwanej A. K., aby zapłaciła M. S. 237 524,40 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Sąd Okręgowy ustalił, że 30 września 2014 r. strony zawarły umowę, w której powód zobowiązał się produkować materiały paszowe i mieszanki paszowe, których sprzedaż oraz dystrybucja odbywać się miały wyłącznie za pośrednictwem pozwanej. Ceny odsprzedaży produktów miały być ustalane przez pozwaną po konsultacjach z powodem na podstawie przedstawionych przez niego uzasadnionych kosztów wytworzenia i opakowania produktów z uwzględnieniem narzutu. Ustalono, że za każdą umowę zawartą przez producenta z pominięciem pozwanej powód zobowiązał się zapłacić karę umowną w wysokości stanowiącej równowartość różnicy pomiędzy ceną a ceną bazową produktów zbytych na jej podstawie”; w przypadku natomiast naruszenia przez którąkolwiek stronę postanowień dotyczących przedstawienia dokumentacji księgowej, naruszenia tajemnicy oraz zakazu konkurencji strona ta będzie zobowiązana do zapłaty drugiej stronie kary umownej w wysokości 250 000 zł. Wszelkie uzupełnienia bądź zmiany umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności.

W związku z wyrokiem z 4 sierpnia 2016 r. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, nakazującym M. S. m.in. zaprzestania oznaczania znakiem „A.” preparatu mieszanki paszowej uzupełniającej na bazie drożdży *saccharomyces cerevisiae*, w miejsce tej mieszanki powód rozpoczął produkcję „drożdży paszowych p+”. Ich nowy skład powodował, że nie był to ten sam produkt co „A.”. Mimo to strony realizowały dalszą współpracę handlową względem siebie na warunkach zbliżonych do umowy o współpracy handlowej z 30 września 2014 r.

Oświadczeniem z 7 grudnia 2018 r. pozwana dokonała potrącenia należności dochodzonych pozwem z wierzytelnością wynikającą z naliczenia kary umownej oraz wierzytelnością z tytułu obowiązku zwrotu przez powoda nadwyżki ceny za sprzedany produkt w łącznej kwocie 407 987,90 zł.

W piśmie z 14 stycznia 2019 r., powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o współpracy handlowej z 30 września 2014 r. z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia.

Sąd Okręgowy ustalił, że szczegółowe postanowienia zawartej przez strony umowy wskazywały, iż powód zobowiązał się do produkcji konkretnych wyrobów paszowych. Natomiast przedstawione faktury dotyczyły sprzedaży produktu o nazwie „drożdże paszowe p+”, który nie został objęty treścią umowy. Produkt „drożdże paszowe p+” zawierał składniki, które nie występowały w „A.”.

Pozwana naliczyła jedną karę umowną za naruszenie wszelkich zobowiązań umownych, tj.: za sprzedaż „drożdży paszowych p+”, za odmowę przedstawienia dokumentacji księgowej na jej żądanie, za naruszenie tajemnicy przez sprzedaż produktów innym podmiotom oraz za złamanie prawa wyłącznej dystrybucji zastrzeżonego na rzecz strony pozwanej. Tymczasem postanowienia umowne nie wskazywały, że kara umowna należy się także za sprzedaż drożdży paszowych p+ poza dystrybucją. Odnosząc się natomiast do naliczenia kary umownej za nieprzedstawienie dokumentacji – to umowa nie wskazywała konkretnie, o jaką dokumentację chodzi.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji zarzut potrącenia zgłoszony w zarzutach od nakazu zapłaty był zarzutem w sensie procesowym i brak było podstaw dla domniemywania w nim również oświadczenia o potrąceniu w znaczeniu materialnoprawnym. Z umowy ani z żadnego innego dokumentu nie wynikało, aby strony ustaliły cenę produktu tzw. cenę bazową w wysokości 1,80 zł. Przez wiele lat współpracy pozwana za otrzymane dostawy płaciła powodowi wyższą cenę po otrzymaniu faktur i księgowała te faktury. Trudno zatem postawić powodowi zarzut zawyżenia ceny za sprzedany produkt w wysokości 157 987,80 zł.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 28 sierpnia 2020 r., na skutek apelacji pozwanej, zmienił zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że uchylił nakaz zapłaty z 7 stycznia 2019 r. i oddalił powództwo w całości oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Sąd ten uznał, że z analizy treści umowy wynika, iż celem i przedmiotem umowy było określenie ogólnych warunków współpracy między stronami w zakresie sprzedaży wszystkich produktów z oferty handlowej producenta. Powód oświadczył, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej produkuje materiały paszowe i mieszanki paszowe, których listę zawierał załącznik nr 1.

Umowa współpracy i zasada wyłączności w niej zawarta dotyczyła wszystkich produktów – materiałów paszowych i mieszanek paszowych – które w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wytwarzał powód. Brak było podstaw do wyłączenia spod obowiązującej umowy produktu pod nazwą „drożdże paszowe p+”. Strony nie musiały zmieniać treści umowy, gdyż zmianie uległa tylko jego nazwa z „A.” na „drożdże paszowe p+”, a nie skład. Produkt wytworzony przez powoda nie różnił się w składzie niczym, co warunkowałoby konieczność zawarcia nowej umowy o współpracy, czy też co wyłączałoby obowiązywanie starej umowy, która była przez strony zgodnie realizowana.

W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy nie nadał ponadto wystarczającego znaczenia klauzuli salwatoryjnej zawartej w § 13 umowy, zgodnie z którą, jeżeli jakiegokolwiek postanowienia umowy okażą się nieskuteczne lub niewykonalne, nie będzie miało to wpływu na skuteczność i wykonalność pozostałych postanowień. Strony są wówczas związane prawami i obowiązkami o treści możliwie najbardziej oddającej cel gospodarczy nieskutecznego lub niewykonanego postanowienia. Skoro powód przestał produkować „A.” i zaczął produkować „drożdże paszowe p+”, to w tym zakresie w dalszym ciągu obowiązująca była umowa z 30 września 2014 r., a zmiana nazwy, czy nawet drobna zmiana składu bez zmiany przeznaczenia produktu i jego zastosowania, nie wpływała na zmianę zasadniczych obowiązków stron, tj. zakazu konkurencji i zasady wyłącznej dystrybucji pozwanej. Za dalszym objęciem umową produktu „drożdże paszowe p+” dotychczasową umową przemawiała również okoliczność, że to pozwana przekazała powodowi *know-how* w zakresie produkcji towarów, przede wszystkim drożdży paszowych p+. Sprzeczne zatem nie tylko z interesem pozwanej, ale także z zasadami logiki byłoby, aby umowa o współpracy stron nie obejmowała tego produktu. Konsekwentne realizowanie przez strony postanowień umowy, nawet po zmianie nazwy wytwarzanego produktu, w ocenie Sądu Apelacyjnego jednoznacznie wskazuje na wolę stron i sposób interpretowania umowy.

Próbie obejścia ograniczeń nałożonych przez umowę podjął powód, przesyłając pozwanej projekt nowej umowy o współpracy stron z 23 marca 2018 r.,

co do którego Sąd Okręgowy błędnie przyjął, że został on przygotowany przez pozwaną.

Skoro umowa o współpracy handlowej obowiązywała strony w zakresie sprzedaży „drożdży paszowych p+”, a powód dopuścił się naruszenia tej umowy, łamiąc zasadę wyłączności (§ 2 umowy) oraz uniemożliwiając pozwanej dokonanie kontroli ksiąg i dokumentów rachunkowych producenta (§ 2 ust. 5 umowy), to na mocy § 9 ust. 1 i 2 umowy pozwana była uprawniona do żądania od powoda zapłaty kary umownej. Na przedstawioną przez pozwaną do potrącenia wierzytelność składa się kara umowna 250 000 zł za sprzedaż „drożdży paszowych p+”, odmowę przedstawienia dokumentacji księgowej na żądanie pozwanej, naruszenie tajemnicy przez sprzedaż produktów innym podmiotom oraz złamanie prawa wyłącznej dystrybucji zastrzeżonego na rzecz pozwanej.

W konsekwencji, wobec skutecznego oświadczenia pozwanej o kompensacie wzajemnych rozrachunków z 7 grudnia 2018 r., wierzytelności powoda, jako objęte skutecznie dokonaniem przez pozwaną potrąceniem, na zasadzie art. 498 § 2 k.p.c. uległy umorzeniu, a żądanie powoda ich uiszczenia uznać należy za nieuzasadnione, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, zarzucając naruszenie:

- art. 498 § 1 i 2 oraz art. 499 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie do nieustalonego stanu faktycznego podstaw złożonego przez pozwaną oświadczenia o kompensacie z 7 grudnia 2018 r.;

- art. 65 § 1 i 2 k.c. przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że produkt o nazwie „drożdże paszowe p+” został objęty treścią umowy o współpracy handlowej z 30 września 2014 r. oraz że klauzula salwatoryjna wskazywała „na taką interpretację umowy”, a nadto, że przez sprzedaż produktów innym podmiotom nastąpiło naruszenie tajemnicy na podstawie § 9 ust. 2 w zw. z § 12 umowy;

- art. 60, 65 § 1 k.c. przez błędną wykładnię oraz art. 498 § 1 i 2 i art. 499 k.c. przez przyjęcie, iż w wyniku „skutecznego oświadczenia pozwanej o kompensacie wzajemnych rozrachunków z 7 grudnia 2018 r., wierzytelności powoda, jako objęte skutecznie dokonaniem przez pozwaną potrąceniem, na

zasadzie art. 498 § 2 k.c. uległy umorzeniu, podczas gdy w oświadczeniu o potrąceniu naliczonej kary umownej pozwana winna wskazywać, którą spośród kilku przysługujących, jej zdaniem, wierzytelności potrąca;

- art. 327¹ § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. z uwzględnieniem art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c. przez brak spełnienia wymagań uzasadnienia wyroku;

- art. 382 k.p.c. przez pominiecie wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przed Sądem pierwszej instancji;

- art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez zaniechanie ustalenia faktu będącego podstawą uznania, że doszło do „uniemożliwienia pozwanej dokonania kontroli ksiąg i dokumentów”;

- art. 227 w zw. z art. 229 w zw. z art. 278 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez wydanie rozstrzygnięcia bez przeprowadzenia w pełni postępowania dowodowego w zakresie wymagającym uzyskania wiadomości specjalnych co do składu produktów „A.” i „drożdży paszowych p+”, oraz pominiecie przyznania przez pozwaną odrębności składu tych produktów.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt 1 i 3 oraz przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie ze znajdującym w sprawie zastosowanie art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia sądu pierwszej instancji, chyba że sąd drugiej instancji zmienił lub uzupełnił te ustalenia; jeżeli sąd drugiej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe lub odmiennie ocenił dowody przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji, uzasadnienie powinno także zawierać ustalenie faktów, które sąd drugiej instancji uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

W judykaturze wskazuje się, że w wypadku, gdy sąd drugiej instancji dokonuje odmiennych ustaleń w stosunku do tych, na których oparł się sąd

pierwszej instancji, powinien tę zmianę uzasadnić w taki sposób, aby możliwa była ocena czy zmiana ta była usprawiedliwiona (np. wyroki SN z 3 marca 2006 r., II CK 428/05, i z 23 października 2007 r., II CSK 309/07). W takiej sytuacji sąd ten musi sam ocenić cały zebrany materiał dowodowy stosownie do reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c. i dać temu odpowiedni wyraz w uzasadnieniu wyroku (zob. m.in. wyrok SN z 15 stycznia 1998 r., III CKN 316/97). Uwzględniając apelację i wydając orzeczenie reformatoryjne, sąd ma obowiązek samodzielnie ustalić stan faktyczny i dokonać ponownie oceny całokształtu materiału dowodowego. Uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji, w którym nie wskazano wyraźnie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, oraz dokonano odmiennej oceny dowodów bez wskazania przyczyn, jest dotknięte rażącym uchybieniem procesowym mogącym mieć wpływ na wynik sprawy, gdyż rozstrzygnięcie co do istoty sprawy jest pozbawione podstawy faktycznej.

Zaskarżony wyrok ma charakter diametralnie odmiennego orzeczenia reformatoryjnego, opartego na zmienionej podstawie faktycznej rozstrzygnięcia. Sąd drugiej instancji odmiennie ocenił również dowody przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji. Z tego też względu Sąd ten powinien wskazać, na jakich dowodach oparł zmienione ustalenia, a także, z jakich przyczyn innym dowodom odmówił wiarygodności. Odnośnie do ustaleń Sądu pierwszej instancji powinien zaś wyraźnie stwierdzić, czy i w jakim zakresie uznał je za własne. W każdej więc sytuacji podłożem wyroku sądu drugiej instancji – podobnie jak sądu pierwszej instancji – są dokonane przezeń ustalenia faktyczne, czego nie zmienia możliwość posłużenia się przez sąd odwoławczy dorobkiem sądu pierwszej instancji i uznania jego ustaleń za własne (zob. uchwały składu siedmiu sędziów SN z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124, i z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55).

Nie można odmówić racji skarżącemu w zakresie, w jakim wskazuje, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie odpowiada powyższym wymaganiom. W uzasadnieniu tym nie ma jednoznacznego wskazania, w jakim zakresie Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji co do składu mieszanek „A.” oraz „drożdży paszowych p+”. Z ustaleń Sądu pierwszej instancji wynikało, że ich skład był różny, co nie pozwala uznać je za te same produkty, przy czym Sąd ten

przywołał dowody, na podstawie których poczynił tego rodzaju ustalenie (k. 3 uzasadnienia). Tymczasem Sąd Apelacyjny z jednej strony ustalił, że zmiana uległa tylko nazwa produktu na „drożdże paszowe p+”, a nie skład produktu, z drugiej natomiast zmiany takiej nie wykluczył, wskazując, że nawet drobna zmiana składu bez zmiany przeznaczenia produktu i jego zastosowania nie wpływała na zmianę zasadniczych obowiązków stron (k. 13 uzasadnienia). Całkowicie pominął przy tym kwestię dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom przeprowadzonym przed Sądem pierwszej instancji odmówił wiarygodności.

Sąd Apelacyjny zajął również odmienne stanowisko w zakresie odnoszącym się do ustaleń Sądu Okręgowego co do oświadczenia o kompensacie wzajemnych rozrachunków z 7 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy wskazał, że zarzut potrącenia, zgłoszony w zarzutach od nakazu zapłaty, był zarzutem procesowym i brak było podstaw dla dopatrywania się w nim również oświadczenia o potrąceniu w znaczeniu materialnoprawnym. Sąd Apelacyjny zajął natomiast odmienne stanowisko, bez jakiegokolwiek uzasadnienia przyczyn tej oceny.

Sąd Apelacyjny zajął również odmienne aniżeli Sąd pierwszej instancji stanowisko w przedmiocie związania umową o współpracy handlowej w zakresie sprzedaży „drożdży paszowych p+”. Interpretacja obowiązków umownych stron była sporna. Sąd Apelacyjny ustalił, że zasada wyłączności dotyczyła wszystkich produktów powoda z oferty handlowej, na co w ocenie tego Sądu wskazywała praktyka wykonywania umowy a także klauzula salwatoryjna. Nie odniósł się jednak do § 15 ust. 2 umowy, w którym strony postanowiły, że uzupełnienia bądź zmiany wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności, oraz do celu i znaczenia zawartego w umowie odesłania do szczegółowej listy produktów zawartej w jej załączniku nr 1.

Wykładnia umów w pierwszym rzędzie powinna uwzględniać rzeczywistą wolę stron zawierających umowę i taki sens wyraża art. 65 § 2 k.c. Wymaga to zbadania nie tylko konkretnego postanowienia umowy, ale analizy jej całości; innymi słowy, wskazane jest przyjmowanie takiego sensu oświadczenia woli, który uwzględnia logikę całego tekstu (kontekst umowny). Poza tym dla stwierdzenia

zgodnej woli stron mogą mieć znaczenie ich wcześniejsze i późniejsze oświadczenia oraz zachowania, czyli tzw. kontekst sytuacyjny (zob. uchwałę siedmiu sędziów SN z 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 168). Wątpliwości interpretacyjne niedające się usunąć w drodze ogólnych reguł wykładni oświadczeń woli powinny być interpretowane na niekorzyść autora tekstu wywołującego te wątpliwości. Z powyższych względów zaprezentowana przez Sąd Apelacyjny wykładnia zawartej przez strony umowy jest co najmniej niekompletna. Powinna ona bowiem uwzględniać wszystkie pozostające ze sobą w związku jej postanowienia.

Kara umowna (odszkodowanie umowne) jest określoną kwotą pieniężną zastrzeżoną z uwagi na niewykonanie zobowiązania lub na nienależyte wykonanie zobowiązania. Do istotnych elementów zastrzeżenia kary umownej należy zaliczyć przede wszystkim określenie zobowiązania, a przynajmniej pojedynczego obowiązku, którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie rodzi obowiązek zapłaty kary. Strony mogą skutecznie zastrzec w umowie kilka kar umownych, o ile każda z nich związana będzie z innym przejawem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania; kary te będą wówczas podlegać sumowaniu.

Tylko wystarczająco sprecyzowana wierzytelność z tytułu kary umownej może zostać skutecznie postawiona w stan wymagalności i zgłoszona do potrącenia, co wymaga ustalenia czy, a jeśli tak – to w jaki sposób zostały naliczone kary umowne z tytułu niewykonania kilku obowiązków umownych. Potrącający winien zatem wskazać, którą spośród kilku przysługujących mu wierzytelności potrąca. W przeciwnym razie nie wiadomo, którą z nich chce potrącić, a to skutkować może uznaniem oświadczenia o potrąceniu za bezskuteczne (art. 60 k.c.), chyba że da się z oświadczenia wywnioskować zamiar wierzyciela (art. 65 k.c.).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie poczynił tego rodzaju ustaleń. Zaakceptował jedynie stanowisko pozwanej w przedmiocie możliwości naliczenia kar umownych za wskazane każde z naruszeń, tj. sprzedaż „drożdży paszowych p+” na rzecz F., odmowę przedstawienia dokumentacji księgowej na żądania pozwanej, naruszenie tajemnicy przez sprzedaż produktów innym podmiotom oraz

naruszenie prawa wyłącznej dystrybucji zastrzeżonego na rzecz pozwanej. Nie ustalił jednak, w jakim stosunku naruszenia te wzajemnie pozostają, oraz w jakiej wysokości za każde uchybienie została naliczona kara umowna. Powyższe nie pozwala stwierdzić, które naruszenie umowy stanowiło faktyczną podstawę rozstrzygnięcia i w jaki sposób zostało ustalone.

Sąd Apelacyjny ponadto uznał za udowodnioną sprzedaż „drożdży paszowych p+” na rzecz F., nie ustalił jednak, ile drożdży paszowych zbył powód, naruszając prawo wyłącznej dystrybucji zastrzeżone na rzecz pozwanej. Nie ustalił również, jakie konkretnie czynności spowodowały naruszenie tajemnicy i na czym ono polegało w sytuacji, gdy sprzedaż z naruszeniem zasady wyłącznej dystrybucji pozwanej objęta była sankcją w postaci kary umownej z § 9 ust. 1 umowy. Nie wskazał również, w oparciu o jakie dowody ustalił, że powód uniemożliwiał pozwanej dokonanie kontroli ksiąg i dokumentów rachunkowych producenta.

Na uwzględnienie zasługuje również podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. Wydanie przez sąd drugiej instancji orzeczenia merytorycznego, w szczególności orzeczenia reformatoryjnego, z pominięciem części materiału dowodowego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, a taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, stanowi naruszenie art. 382 k.p.c., w szczególności gdy sąd drugiej instancji oddalił powództwo, a pominięte dowody stanowiły dla sądu pierwszej instancji podstawę wydania wyroku uwzględniającego powództwo (zob. wyrok SN z 18 kwietnia 2012 r., CSK 169/11, i postanowienie SN z 28 stycznia 2011 r., I CSK 205/10).

Ze względu na skuteczne podważenie postawy faktycznej rozstrzygnięcia nie ma miarodajnych podstaw do weryfikacji trafności stanowiska Sądu Apelacyjnego w zakresie dotyczącym zastosowania prawa materialnego. W sytuacji, w której kontrola drugiej podstawy kasacyjnej wykazała wady zaskarżonego orzeczenia podważające podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, przedwczesna byłaby ocena w zakresie podnoszonego w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 498 § 1 i 2 k.c. przez uznanie, iż oświadczenie o potrąceniu złożone przez pozwaną 19 stycznia 2017 r. było wystarczająco szczegółowe, aby wywołać skutek prawny w postaci wzajemnego umorzenia potrącanych wierzytelności. Skuteczne

zgłoszenie zarzutu kasacyjnego dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi bowiem zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony w postępowaniu apelacyjnym stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi wątpliwości (zob. wyrok SN z 26 marca 1997 r., II CKN 60/97, OSNC 1997, nr 1, poz. 128).

Powód dochodził zasądzenia 237 524,40 zł. Pozwana podnosiła, że przedstawiła do potrącenia 407 987,90 zł, na które składała się kara umowna 250 000 zł oraz kwota zawyżonych przez powoda cen w wysokości 157 987,90 zł. W wypadku uznania za nieuzasadniony zarzutu potrącenia w zakresie dotyczącym 250 000 zł w sprawie aktualizowałyby się potrzeba rozważenia zasadności zarzutu potrącenia w zakresie 157 987,90 zł, co do którego Sąd Apelacyjny, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w ogóle nie zajął stanowiska.

Nie ma natomiast podstaw do uznania za uzasadnione podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia art. 229 i 227 k.p.c. Zarzut naruszenia art. 229 k.p.c. mieści się w kategorii zarzutów, o których mowa w art. 398³ § 3 k.p.c., ponieważ dotyczy ustalenia faktów lub oceny dowodów. Z tego powodu jest on wyłączony z zakresu drugiej podstawy kasacyjnej (zob. wyroki SN: z 10 stycznia 2008 r., IV CSK 404/07; z 7 listopada 2008 r., II CSK 289/08; postanowienie SN z 30 czerwca 2006 r., V CSK 146/06). Natomiast zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. nie może być podstawą skargi kasacyjnej bez równoczesnego powołania uchybienia innym przepisom postępowania dowodowego, np. normującym rozpoznawanie wniosków dowodowych (zob. wyroki SN: z 6 października 2009 r., II UK 47/09, i z 12 lutego 2009 r., III CSK 272/08).

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji wyroku (art. 398¹⁵ § 1 oraz art. 108 § 2 k.p.c.).

[SOP]

(r.g.)